

Zákon o vinohradnictví a vinařství bude v „novém“

Na zasedání zemědělského výboru, coby garančního výboru, byl 5. října projednán návrh novely zákona č. 321/2014 Sb., o vinohradnictví a vinařství. Co přináší novela spotřebiteli?

Je třeba připomenout, že vinařská kultura se v Česku v minulých desetiletích vyvíjí nepochybně k lepšímu, spotřebitelé posunují laťku výše a výše, a k tomu vývoji jistě přispěla i postupně se měnící regulace v této oblasti. Rovněž si uvědomujeme, že regulace v tradičně vinařských zemích je velmi přísná a striktní. Např. ve Švýcarsku se nesmí sudové – čepované víno přetáčet do jiných obalů („přes ulici“), tedy např. do u nás tak oblíbených PET lahví.

Tak daleko novela jít rozhodně nezamýšlí. Prvotní záměrem ministerstva nicméně je podstatně přísnější regulace prodeje sudového a čepovaného vína, což není totéž: jen prokousat se terminologií zákona chce trochu trpělivosti (zkráceně):

sudovým vínem se rozumí víno prodávané spotřebiteli z jiného obalu než obalu určeného pro spotřebitele,

čepovaným vínem je víno prodávané spotřebiteli k bezprostřední konzumaci v místě prodeje nebo jako zabalené v místě prodeje na žádost spotřebitele z jednorázového obalu určeného pro spotřebitele s jediným otvorem k plnění a nevyměnitelným výčepním ventilem,

rozlévaným vínem víno prodávané spotřebiteli k bezprostřední konzumaci v místě prodeje z obalu určeného pro spotřebitele o maximálním objemu 5 litrů.

Údajně je na prvním místě regulace zájem a ochrana spotřebitele. Předseda zemědělského výboru ale bez vytáček přiznává, že účelem je tužší regulace prostředí pro výběr daní. Jistě je pak otázkou, co je „prioritnější“.

Nutno přiznat, že úroveň prodeje vína přes ulici už dosáhla stavu jisté neudržitelnosti. Víno je přidruženým prodejem ve spojení s nejneuvěřitelnějším sortimentem (samozřejmě nepotravinářským). Jako spotřebitelské sdružení naprosto vnímáme, že situace si vyžaduje určitého zásahu státu. Bohužel už v nedávné minulosti ministerstvo zemědělství ukázalo, že ne vždy dokáže zájem a „poptávku“ spotřebitele vyhodnotit optimálně s ohledem na míru zaváděné regulace. Příkladem je zavedené a pak rušené opatření s povinností velkých prodejců uvádět pořadí zemí původu prodávaného zboží, či v novele zákona o potravinách a tabákových výrobcích, která právě nabyla účinnosti, opatření k regulaci označování české potravin či povinného předávání neprodaných potravin charitám.

Zůstaňme ale co možná pozitivní.

Jdeme si nechat nalít sudového, čepovaného, ale i rozlévaného vína? Co nám vinárník musí po nabytí účinnosti novely sdělit, jak musí být víno označené? Víno musí být v místě nabídky viditelně označeno snadno čitelnými údaji o druhu produktu, o obsahu alkoholu, o označení stáčírny, o původu (provenienci) a šarže. Prodávající musí být připraven sdělit ústně obsahu zbytkového cukru. Specifická informace musí být uvedena v případech vín s chráněným označením původu nebo chráněným zeměpisným označením a u vín s tradičním výrazem. Prodávající nabízející sudové víno, čepované víno nebo rozlévané víno je dále povinen v místě nabídky viditelně zpřístupnit snadno čitelné údaje o alergenní složce ve víně.

Novela výrazně zpřísňuje mechanismus registrace, popřípadě kontroly dováženého vína. Příjemce nebaleného vína (ale také vinných hroznů čerstvých, jiných surovin či semi-produktů k vinařské výrobě) přivezeného z jiného členského státu EU nebo ze třetí země, musí ihned oznámit po jejich dodání jejich množství a další údaje prostřednictvím státního registru. Zmíněné údaje se zejména týkají identifikace výrobce/dodavatele a původu. Jako spotřebitelé neumíme vyhodnotit náročnost tohoto mechanismu a principiálně ho vnímáme pozitivně.

Poté ale přichází asi ten nejdiskutovanější „moment“ procesu. Před další expedicí musí nebalené víno z jiného členského státu EU nebo ze třetí země musí být po příchodu na území České republiky uskladněno po

dobu 10 dní v místě určení. Pokud SZPI v této lhůtě odebere kontrolní vzorek uskladněného vína, je příjemce vína povinen zajistit, že kontrolované víno bude uskladněno do sdělení výsledku rozboru. Inspekce sdělí výsledek rozboru příjemci vína bez zbytečného odkladu.

Uvedené je samozřejmě jistá „zátěž“ systému, kterou nakonec zaplatí spotřebitel. Její případný pozitivní dopad na spotřebitele je těžce odhadnutelný. Záleží i na kapacitě úřední kontroly, v jakém podílu případů „čekající“ víno přijdou zkontrolovat. Všimněmež si také, že my daňoví poplatníci, anebo podnikatelské subjekty, máme od státu stanovené nekompromisní termíny pro plnění našich povinností. Běda, když je nedodržíme. Úřední kontrola sdělí výsledek rozboru „bez zbytečného odkladu“. Nu, nejsme si všichni rovni.

Zásadním omezením distribučních, resp, prodejních možností je, že **sudové víno může být nabízeno pouze v provozovně výrobce, anebo v provozovně „příjemce“ nebaleného vína dovezeného¹**. Jinými slovy: Sudové víno nemůže být prodáváno dalším distributorům či prodejcům, kteří nejsou provozovnou výrobce či příjemce vína z dovozu.

Nu, jako spotřebitelé budeme dokonale chráněni před nebezpečími sudového vína. „Běžně“ nám bude nabízeno víno čepované, anebo dokonce rozlévané, obě pochopitelně za podstatně vyšší cenu než víno sudové.

Obáváme, se, že této regulaci jako spotřebitelé nerozumíme.

Novela zákona je připravována pro třetí čtení v PSP. Pozměňovacích návrhů je hodně.

¹ Příjemce je subjekt (provozovatel potravinářského podniku), kterému je produkt z jiného členského státu EU nebo ze třetí země do místa určení zaslán nebo si ho přiveze nebo nechá přivést, a jedná se o produkt.

